

Sygn. akt VI Gz 20/15

POSTANOWIENIE

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Barbara Frankowska

SO Beata Hass-Kloc (spr.)

Protokolant: asyst. sędziego Natalia Oślizło-Doskocz

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)sp. z o.o. (...) w R.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. na postanowienie co do kosztów procesu zawarte w pkt. II postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 20 października 2014 r., sygn. akt V GC 1119/14

postanawia:

I. sprostować z urzędu błędne oznaczenie strony powodowej w komparycji oraz tenorze postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 20 października 2014 r., sygn. akt V GC 1119/14 w ten sposób, że w miejsce słów: (...) Sp. z o.o. (...) w R. wpisać: (...) sp. z o.o. (...) w R.

II. oddalić zażalenie,

III. kosztami postępowania zażaleniowego obciążyć pozwanego.

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 10 kwietnia 2014 r. (data prezentaty) powód (...) sp. z o.o. (...) w R. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. kwoty 37.722,85 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dat i kwot szczegółowo wskazanych w pozwie oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Postanowieniem z dnia 20 października 2014 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy w sprawie prowadzonej pod sygn. akt V GC 1119/14 umorzył postępowanie oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3360,00 zł tytułem kosztów procesu, w tym kwotę 2400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że w piśmie procesowym z dnia 8 października 2014 r. powód cofnął pozew w związku z zapłatą przez pozwanego w toku sprawy dochodzonej należności, dlatego też postępowanie umorzono w oparciu o art. 355 § 1 k.p.c. Ponadto Sąd uzasadniając swoje orzeczenie w przedmiocie zasądzenia kosztów

postępowania podał, iż oparł je na treści art. 98 k.p.c. mając na uwadze dokonanie przez pozwanego zapłaty należności po wniesieniu pozwu.

Powyższe postanowienie w zakresie kosztów procesu (pkt II) zaskarżyła strona pozwana wnosząc o jego zmianę poprzez uchylenie postanowienia w części zasadzającej koszty postępowania dla powoda od pozwanego oraz zasądzenie kosztów postępowania od powoda dla pozwanego, ponadto strona pozwana wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie art. 98 § 1 oraz art. 101 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzą okoliczności uzasadniające przyznanie kosztów procesu powodowi oraz nie zachodzą okoliczności do przyznania kosztów procesu pozwanemu pomimo, iż nie dał powodu do wytoczenia powództwa i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu.

Uzasadniając zażalenie strona pozwana wskazała, że zapłaciła należność główną dochodzoną pozwem przed doręczeniem jej odpisu pozwu i nakazu zapłaty, ponadto niezwłocznie po otrzymaniu pisma powoda w przedmiocie cofnięcia pozwu w ww. zakresie i podtrzymania żądania w części dotyczącej zapłaty odsetek - uregulowała należność odsetkową. Pozwany wskazał, że nie dał powodów do wytoczenia powództwa i uznał żądanie pozwu poprzez zapłacenie dochodzonej należności, ponadto powołał się na okoliczność, że powód nie wzywał go do zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie strony pozwanej nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. W myśl art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego lub rzeczownika patentowego oraz Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Wskazać należy, że co do zasady strona cofająca pozew jest uznawana za przegrywającą sprawę, co rodzi obowiązek zwrotu przez nią kosztów procesu poniesionych przez przeciwnika. Odstępstwem od tej zasady jest jedynie sytuacja w której cofnięcie pozwu następuje na skutek zaspokojenia w toku sprawy roszczenia powoda, jeżeli wystąpienie z pozwem było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony. Powyższe potwierdza ugruntowane stanowisko orzecznictwa, zgodnie z którym za stronę przegrywającą sprawę w rozumieniu przepisów o kosztach procesu należy także uważać pozwanego, który w toku procesu spełnił dochodzone od niego świadczenie, czym zaspokoił roszczenie powoda wymagalne w chwili wytoczenia powództwa (por. postanowienie SN z dnia 6.11.1984 r., IV CZ 196/84, LEX nr 8642; postanowienie SN z dnia 20.08.1979 r., I CZ 92/79, LEX nr 8188).

Na gruncie niniejszej sprawy spełnienie przez pozwanego świadczenia nastąpiło dopiero po wszczęciu postępowania. Pozwany wprawdzie wskazał, że dzień przed wniesieniem pozwu w przedmiotowej sprawie, tj. w dniu 09 kwietnia 2014 r. uiszczył należność za dochodzoną pozwem fakturę VAT nr (...) z dnia 11 lutego 2014 r. na kwotę 3.243,83 zł, jednakże przedłożony na powyższą okoliczność wydruk z rachunku bankowego wskazuje datę obciążenia rachunku bankowego pozwanego a nie datę uznania rachunku bankowego powodowa. Wskazać należy, że momentem zapłaty jest chwila uznania rachunku bankowego powoda, co wynika z art. 454 Kodeksu cywilnego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 4 stycznia 1995 r., sygn. akt III CZP 164/94, przepis ten wprawdzie wprost reguluje problematykę miejsca wykonania zobowiązania, jednakże - co nie budzi wątpliwości - dotyczy także chwili spełnienia świadczenia. Skutkiem rozliczenia przeprowadzonego w formie bezgotówkowej jest, mówiąc najogólniej, obciążenie rachunku dłużnika oznaczoną w jego dyspozycji kwotą, a następnie uznanie - tą samą kwotą - rachunku wierzyciela. Ze względu na fakt, że uznanie polega na uczynieniu na rachunku wierzyciela stosownego wpisu po stronie credit

("ma"), wierzyciel z tą samą chwilą uzyskuje uprawnienie do swobodnego rozporządzania objętymi wpisem środkami pieniężnymi. W efekcie uznanie rachunku wierzyciela realizuje klasyczną konstrukcję zapłaty. Dopiero z tą chwilą następuje umorzenie (wygaśnięcie) zobowiązania. Podkreślić jednocześnie należy, że to na pozwanym spoczywał ciężar wykazania spełnienia świadczenia, w tym także to, że do spełnienia doszło przed wniesieniem pozwu. Ciężarowi temu pozwany nie sprostał.

Przyjąć zatem należy, że powód miał podstawy do wytoczenia powództwa albowiem przysługiwała mu wobec pozwanego wierzytelność, która na dzień wniesienia pozwu nie została zaspokojona. Tym samym pozwany jest zobowiązany do zwrotu powodowi niezbędnych i celowych kosztów procesu poniesionych przed Sądem pierwszej instancji.

Powyższej konkluzji nie mogła niweczyć okoliczność, że pozwany dowiedział się o wytoczeniu powództwa już po dokonanej zapłacie należności głównej dochodzonej pozwem. Podnieść trzeba, że powód dochodził w niniejszej sprawie roszczeń wymagalnych, których termin zapłaty upłynął. Dokonując zatem zapłaty po upływie terminu do spełnienia świadczenia wskazanego w fakturach VAT pozwany powinien liczyć się z tym, że powództwo przeciwko niemu zostanie wniesione. Sąd orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 20 sierpnia 1979 r., I CZ 92/79, w myśl którego pozwany, który płaci dochodzoną należność po wniesieniu pozwu, chociaż przed otrzymaniem jego odpisu, z punktu widzenia przepisów k.p.c. o kosztach procesu uważany jest za przegrywającego sprawę i w konsekwencji zobowiązany jest zwrócić powodowi poniesione koszty (art. 98 § 1 k.p.c.). Dodatkowo – wbrew twierdzeniom pozwanego – z akt sprawy wynika, że powód przed wniesieniem pozwu pismem z dnia 07 kwietnia 2014 r. wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia.

W tej sytuacji nie można zgodzić się z pozwanym, że zachodzą przesłanki do zastosowania art. 101 k.p.c., w myśl którego zwrot kosztów należy się pozwanemu pomimo uwzględnienia powództwa, jeżeli nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu, albowiem pozwany nie daje powodu do wytoczenia powództwa jeżeli nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu prawa materialnego tj. nie wiedział o pretensji powoda; nie może być uznany za takiego pozwany, jeżeli nie zaspokoił pretensji powoda mimo wezwania, a zapłacił dopiero po wytoczeniu powództwa. Zdaniem Sądu Okręgowego przytoczone wyżej okoliczności w pełni uzasadniają stwierdzenie, że pozwany dał powodowi podstawy do wytoczenia niniejszego powództwa, zaś możliwość zastosowania art. 101 k.p.c. jest możliwa gdy obie przesłanki tego przepisu zostały spełnione kumulatywnie.

Odnosząc się nadto do zarzutów zażalenia należy stwierdzić, że art. 98 k.p.c. w zakresie kosztów procesu stosuje zasadę odpowiedzialności za jego wynik. Strona przegrywająca sprawę zwraca zatem na żądanie przeciwnika koszty procesu. Dla oceny zaś, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Sam fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi (por. postanowienie SN z dnia 9.10.1967 r., I CZ 81/67, LEX nr 6221).

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego, pozwany powinien liczyć się z możliwością wniesienia przez powoda pozwu do sądu i tym samym koniecznością poniesienia stosownych kosztów sądowych.

Reasumując należy wskazać, iż zasądzone przez Sąd Rejonowy koszty postępowania zostały prawidłowo określone. Wprawdzie Sąd I Instancji nie przywołał dokładnej podstawy prawnej swego orzeczenia w tym zakresie, jednakże należy przyjąć, iż na ww. koszty złożyły się kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 2.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 943 zł tytułem połowy opłaty od pozwu.

W związku z tym, iż zażalenie jest bezzasadne Sąd Okręgowy – na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. (pkt II postanowienia).

W pkt I postanowienia Sąd Okręgowy dokonał sprostowania zaskarżonego orzeczenia.

Zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c., sąd może z urzędu sprostować w postanowieniu niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Natomiast zgodnie z art. 350 § 3 w zw. z art. 361 k.p.c.,

jeżeli sprawa toczy się przed sądem drugiej instancji, sąd ten może z urzędu sprostować postanowienie pierwszej instancji.

W komparycji i tenorze postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego z dnia 20 października 2014 r., sygn. akt V GC 1119/14 omyłkowo oznaczono powoda jako (...) Sp. z o.o. (...) w R. zamiast (...)sp. z o.o. (...) w R.. Powyższa omyłka pisarska jest oczywista, bowiem z akt sprawy oraz załączonego do pozwu odpisu z KRS wynika firma pod którą działa pozwana spółka.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na mocy cytowanych wyżej przepisów, orzekł jak w pkt. I sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego, które stanowi uiszczona przez pozwanego opłata od zażalenia, Sąd orzekł na zasadzie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art 98 k.p.c. i art. 109 § 2 k.p.c. obciążając tymi kosztami pozwanego. Zaznaczyć należy, że powód w tym postępowaniu nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika więc nie wykazał żadnych kosztów, którymi można było dodatkowo obciążyć pozwanego.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

- (...)

- (...)

2. (...)